

застосовувати службового собаку та пістолет. Виходячи з простої логіки подібної ситуації, кінолог однією з рук має керувати собакою, іншою рукою – приводити до бою та застосовувати/використовувати пістолет. З метою уникнення ускладнень щодо можливості одночасного застосування вищезазначених засобів і, як наслідок, збереження життя та здоров'я громадян та поліцейського, виникає необхідність включення до індивідуального спорядження кінолога спеціальної самозаряджаючої кобури типів ЕФА-2К (<https://www.youtube.com/watch?v=oU0PZkAgmJ4>), ЕФА-1М (<https://www.youtube.com/watch?v=gFuvZrNQfK4>) для ПМ, або інші аналоги, в залежності від типу закріпленої за особовим складом табельної зброї (<https://www.youtube.com/watch?v=hnJFB3EUJ3g>).

Отримано 21.11.2018

УДК 342.95(477)

Вадим Володимирович ГАРМАШ,

*ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ КІНОЛОГІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ

В умовах сьогодення питанням забезпечення публічної безпеки та порядку приділяється достатньо багато уваги, оскільки це має важливе значення для демократичного державного та суспільного розвитку, формування громадянського суспільства та його інститутів. Вирішення проблем забезпечення публічної безпеки та порядку має пріоритетне значення в системі завдань, що ставляться перед державними органами України, у тому числі органами Національної поліції.

Особливе місце серед органів Національної поліції, які забезпечують публічну безпеку та порядок відведено кінологічним підрозділам Національної поліції. На підтвердження зазначеному, варто навести закріплену позицію в наказі МВС України від 01.11.2016 № 1145 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної

поліції України», а саме, до основних завдань та функцій кінологічних підрозділів Національної поліції України відведено участь у забезпеченні публічної безпеки і порядку, охороні прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави тощо [1]. У той же час, реалізація кінологічними підрозділами Національної поліції України зазначених завдань та функцій забезпечується у тісній взаємодії зі іншими підрозділами поліції.

Перед тим, як розкрити безпосередній зміст взаємодії кінологічних підрозділів Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку з іншими підрозділами поліції, варто декілька слів приділити розумінню терміну «взаємодія». Так, Ю. С. Назаров зазначає, що взаємодія органів внутрішніх справ з іншими суб'єктами системи профілактики адміністративних правопорушень характеризується вступом перших у різноманітні організаційні зв'язки. Ці зв'язки за розподілом повноважень щодо організації профілактичних заходів науковець пропонує поділити на такі: 1) зв'язки субординаційного та координаційного впливу на органи внутрішніх справ із метою налагодження взаємодії з іншими суб'єктами системи; 2) зв'язки співробітництва органів внутрішніх справ із державними, самоврядними органами та громадськими організаціями в профілактиці адміністративних правопорушень; 3) зв'язки організаційного впливу органів внутрішніх справ на інших суб'єктів профілактики адміністративних деліктів [2, с. 59]. Всі вищезазначені зв'язки також можна прослідковувати під час реалізації кінологічними підрозділами поліції завдань та функцій щодо забезпеченні публічної безпеки та порядку у взаємодії з іншими підрозділами поліції.

Слушною є позиція С. О. Шатрави щодо виокремлення основних форм взаємодії підрозділів правоохоронних органів щодо охорони громадського (публічного) порядку та безпеки, боротьби зі злочинністю в місцях несення служби з органами державної влади, місцевого самоврядування та населенням, під час реалізації адміністративних функцій, а саме це: спільний аналіз стану адміністративно-правової охорони громадського (публічного) порядку; взаємний обмін інформацією про проведену роботу; планування спільних заходів; інструктаж і навчання суб'єктів взаємодії формам і методам боротьби з адміністративними правопорушеннями, а саме стосовно охорони майна та забезпечення особистої безпеки громадян; спільне проведення з взаємодіючими суб'єктами заходів для адміністративно-правової охорони майна всіх форм власності та

забезпечення особистої безпеки особи, а також громадського (публічного) порядку в цілому; надання суб'єктам взаємодії методичної допомоги в плануванні й обліку їхньої роботи; обмін позитивним досвідом роботи з попередження та профілактики правопорушень стосовно охорони громадського (публічного) порядку та безпеки, охорони майна та забезпечення особистої безпеки громадян [3, с. 183–184]. Виходячи із вказаного, варто вести мову, що кінологічні підрозділи поліції під час взаємодії з іншими підрозділами поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, реалізують заходи погоджені за метою, часом і місцем несення служби, а також здійснюють взаємний вплив один на одного і на суспільні відносини з метою попередження, виявлення та припинення правопорушень в громадських місцях, усунення причин та умов, що їм сприяють, шляхом найбільш доцільного поєднання сил, засобів і методів, властивих суб'єктам взаємодії.

У свою чергу, О. В. Батраченко, визначає взаємодію Національної поліції з іншими суб'єктами у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку як відповідний вид правовідносин, в які вступають органи поліції різного рівня з правоохоронними органами, іншими органами державної влади та місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями з метою підвищення ефективності діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, шляхом організації і планування спільних заходів в цій сфері, об'єднання інформаційних, технічних, людських та інших ресурсів для спільного їх використання [4, с. 103–104]. На підтвердження зазначеному, важлива роль відводиться кінологічним підрозділами щодо організації і планування спільних заходів в складі слідчо-оперативних груп під час проведення оглядів місць подій, заходів з припинення злочинів, пошуку та затримання злочинців, виявлення вибухових речовин, зброї, набоїв і наркотичних засобів, трупів, стріляних гільз, інших предметів, що можуть використовуватись як речовий доказ, припинення кримінальних правопорушень, забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, охорони об'єктів і територій державної, приватної та інших форм власності, а також устанавлення місцезнаходження безвісти зниклих та безвісно відсутніх [1].

У продовження сказаного, слід навести положення наказу МВС України від 16.02.2018 № 111 «Про затвердження Інструкції з

організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України» [5], яким передбачається, що негайне направлення на місце події СОГ, інші наряди поліції, дільничного офіцера поліції (у межах закріпленої за ним поліцейської дільниці) та за необхідності представників кінологічної служби та вибухотехнічного підрозділу. Тобто, в даному випадку також прослідковується тісний взаємозв'язок кінологічних підрозділів з іншими підрозділами поліції щодо реагування на певні події. В аспекті зазначеного, кінолог на місці події вчиняє наступні дії: за узгодженням зі слідчим визначає межі огляду місця події і порядок його проведення з метою виявлення слідів і предметів, які мають значення для застосування службового собаки, на основі наявної інформації визначає доцільність його застосування; уживає заходів для розшуку та затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, шляхом застосування службового собаки по запахових слідах, речах і предметах, залишених на місці події, а також з метою пошуку слідів і предметів, які мають значення для розкриття і розслідування кримінального правопорушення; бере участь у блокуванні місця вчинення кримінального правопорушення, його огляді, виявленні, фіксації, вилученні і зберіганні предметів і слідів, які можуть бути використані для розшуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, із застосуванням службового собаки; позначає місця виявлення на шляху слідування службового собаки предметів і речей, які можуть бути використані для пошуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, із застосуванням службового собаки; доводить до відома керівника СОГ інформацію про можливе походження запахоносіїв (слідів, предметів), виявлених на місці події, та їх використання для розкриття та розслідування кримінального правопорушення; застосовує службового собаку для розшуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, за її запаховими слідами; разом з іншими працівниками поліції бере участь у переслідуванні та затриманні осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, застосовує при цьому службового собаку тощо [6].

На підставі викладеного, взаємодія кінологічних підрозділів Національної поліції з іншими підрозділами поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку організовується шляхом [7]: 1) оперативного обміну інформацією щодо підготовки

до виконання службових завдань; 2) проведення спільних оперативних нарад з питань підготовки до виконання службових завдань; 3) здійснення спільних заходів з виконання службових завдань; 4) проведення спільних тренувань, навчань і занять за взаємоузгодженими планами з виконання службових завдань; 5) регулярного обміну (коригування, уточнення) розрахунками (розрахунків) сил та засобів, що залучаються до спільного виконання службових завдань, та іншою необхідною інформацією для взаємодії і взаємного інформування.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України : наказ МВС України від 01.11.2016 № 1145 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1544-16> (дата звернення: 05.11.2018).

2. Назар Ю. С. Взаємодія органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень : монографія. Львів : Львів. ДУВС, 2012. 160 с.

3. Шатрава С. О. Адміністративно-правові засади діяльності спеціальних підрозділів міліції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2007. 231 с.

4. Батраченко О. В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2017. 218 с.

6. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : наказ МВС України від 16.02.2018 № 111 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18> (дата звернення: 05.11.2018).

7. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 05.11.2018).

8. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії територіальних органів поліції та міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України під час реагування на надзвичайні ситуації, у випадку введення правового режиму воєнного

чи надзвичайного стану: наказ МВС України від 31.10.2016 № 1129 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-17> (дата звернення: 05.11.2018).

Отримано 27.11.2018

УДК 351.741(477)

Олексій Єгорович САЙГАНОВ,

начальник кінологічного центру ГУНП в Харківській області

СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КІНОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ ГУНП В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Кінологічним центром ГУНП в Харківській області здійснюються заходи по підвищенню ефективності службового собаківництва в області, вдосконалення діяльності кінологічної служби в запобіганні і розкритті злочинів, виявленню і пошуку наркотичних речовин, зброї та вибухівки, затриманню злочинців, охороні публічного порядку та безпеки.

У зв'язку із значним підвищенням рівня криміногенної обстановки в місті та області, з метою посилення протидії незаконному переміщенню зброї, боєприпасів і вибухових речовин, недопущенню неконтрольованого та незаконного обігу засобів ураження, посилення безпеки і протидії терористичній діяльності та якісного використання можливостей кінологічної служби, постійно підтримується зв'язок з черговими частинами відділів та відділень поліції для своєчасної доставки кінологів зі службовими собаками на місця скоєння злочинів.

КЦ ГУНП в Харківській області співпрацює з спостерігачами Спеціальної Моніторингової Місії ОБСЄ, яка була направлена на зниження напруженості та сприяння миру, стабільності та безпеки. На постійній основі відбувається співпраця кінологічного центру ГУНП в Харківській області та Управління виконання кримінальних покарань та пробації, Харківської митниці, Державної фіскальної служби України, Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій в Харківській області, Східного територіального управління Національної гвардії України в Харківській області, Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України в Харківській області та